

AA Sakatti Mining Oy
Jäämerentie 4
99601 SODANKYLÄ

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Vaisko 1 - 8

Hakija AA Sakatti Mining Oy
Sodankylä

Yhteystiedot:
Jäämerentie 4
99601 SODANKYLÄ

Lisätietoja antaa:
Bo Långbacka

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu viideksi (5) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 11.12.2009 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Hakemuksen on jättänyt Anglo American Exploration B.V., mutta hakemus on siirretty AA Sakatti Mining Oy:lle 16.02.2012

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 13.10.2011.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 11.1.2010 tutkimussuunnitelma, esteettömyystodistus, tila- ja maanomistajatiedot
- 24.11.2011 päivitetty tutkimussuunnitelma

Hakemuksen käsittely

Hakija on samanaikaisesti hakenut valtausta usealle vierekkäin/lähekkäin sijaitsevalle alueelle.

Haetut alueet muodostavat yhden kokonaisuuden, joka käsitellään yhtenä hakemuksena. Samat henkilöt voivat olla asianosaisia samoin perustein usean alueen osalta. Hakijan toimittamassa esteettömyystodistuksessa, kaivoskivennäisiä koskevassa otaksumassa tai tutkimusten arvioitua määrää ja laatua koskevassa selvityksessä ei eritellä asioita yksittäisten valtausalueiden osalta. Haettu aluekokonaisuus käsitellään ja ratkaistaan yhdellä päätöksellä.

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Sodankylä (758)

KaivNro 8876/1; valtausalueen nimi: Vaisko 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	100,00
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8876/2; valtausalueen nimi: Vaisko 2

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	100,00
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8876/3; valtausalueen nimi: Vaisko 3

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-412-876-1	Petkulan jakokunnan vedet	Petkula	0,56
758-874-7-1	Paakkolan Yhteismetsä	Yhteismetsät	19,91
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	79,53
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8876/4; valtausalueen nimi: Vaisko 4

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-412-4-6	Marjavaara	Petkula	14,55
758-412-7-12	Harju	Petkula	1,97
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	83,48
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8876/5; valtausalueen nimi: Vaisko 5

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	100,00
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8876/6; valtausalueen nimi: Vaisko 6

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-412-35-1	Kevitsa	Petkula	12,17
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	73,80
		Yhteensä ha	85,97

KaivNro 8876/7; valtausalueen nimi: Vaisko 7

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	100,00
		Yhteensä ha	100,00

KaivNro 8876/8; valtausalueen nimi: Vaisko 8

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-893-11-1	Sodankylän Valtionmaa II	Valtion metsämaat	55,64
		Yhteensä ha	55,64

Valtausalueiden pinta-ala on yhteensä 741,61 ha.

Valtauskohittaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Haetut valtausalueet sijaitsevat Oraniemen paliskunnan erityisellä poronhoitoalueella, ja alueella on myös voimassa yleiskaava (Lokka - Koitelainen - Kevitsa).

Esteettömyystodistus

Hakemusasiakirjoissa on toimitettu todistus, jossa todetaan, että haetulla alueella ei ole kaivoslain (503/1965) 6§:n mukaisia valtauksen esteitä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: kulta, kupari, muut platinametallit, nikkeli.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyyntö

Hakemuksesta on 23.8.2010 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyyntö alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 22.10.2010 saakka alueen kunnanvirastossa sekä ministeriön tai Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 22.10.2010.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 8876/1	Vaisko 1
2. Kaivosrekisterinumero 8876/2	Vaisko 2
3. Kaivosrekisterinumero 8876/3	Vaisko 3
4. Kaivosrekisterinumero 8876/4	Vaisko 4
5. Kaivosrekisterinumero 8876/5	Vaisko 5
6. Kaivosrekisterinumero 8876/6	Vaisko 6
7. Kaivosrekisterinumero 8876/7	Vaisko 7
8. Kaivosrekisterinumero 8876/8	Vaisko 8

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös paliskunnalle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Lapin Kansa -sanomalehdessä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Rovaniemen hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 010 60 52127.

Terho Liikamaa
kaivosyli-insinööri

Ilkka Keskitalo
ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Otaksuma perustuu alueellisen geo- informaation tulkintaan, omiin kenttätutkimuksiin sekä vuonna 2009 tehtyihin matalalento-helikopteri-geofysikaalisiin mittauksiin sekä vuonna 2011 maanomistajan luvalla tehtyihin kahteen timanttikairareikään. Hakija on työskennellyt Sattanen-Kersilö-Moskuvaaran alueella vuodesta 2004.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Valtaosa kenttätöistä on tarkoitus toteuttaa talvisaikaan. Ensivaiheen tutkimukset on tarkoitus aloittaa talven 2012 kuluessa, jolloin mahdollisiin jatkoselvityksiin, kuten alustavien maastotutkimusten tulosten pohjalta valittujen kohteiden syväkairauksiin, päästään aikaisintaan talvella 2013. Kaikki suoritettavat työt sovitetaan yhteen poronhoidon toimintojen kanssa. Lentomittauksissa otetaan huomioon poronhoidon lisäksi mahdollisten petolintujen pesinnät. Lentoturvallisuuden takia matalalentomittauksia voi tehdä ainoastaan paljaan maan aikana.

2012

Tutkimuksiin kuuluu helikopterilennon geofysikaalista tulkintatyötä korreloituna kairareikämittauksiin, kartoitusta ja prospektointia kesäkuukausina sekä gravimetrisiä lentomittauksia. Tutkimukset tehdään paljaan maan aikana. Alustavia geofysikaalisia maastomittauksia sekä pohjamooreeninäytteenottoa suoritetaan talvikuukausina ympäristövahinkojen minimoimiseksi.

2013

Tutkimuksiin kuuluu gravimetrisiä lentomittauksia, dataprozessointia ja tulkintaa, kartoitusta ja prospektointia kesäkuukausina sekä yksityiskohtaista pohjamooreeninäytteenottoa. Yksityiskohtaisia geofysikaalisia maastomittauksia tehdään käyttäen mm. LT SQUID -järjestelmää. Sekä geofysiikka että näytteenotto suoritetaan lumipeitteisen maan aikana.

2014

Tutkimuksiin kuuluu timanttikairausta (reikäsuunnittelu geofysikaalisten maastomittausten ja pohjamooreeninäytteenoton/analyysitulosten ja tulkinnan mukaisesti), yksityiskohtaisia LT SQUID -mittauksia ja kairareikämittauksia sekä näiden tulkintaa ja yksityiskohtaista pohjamooreeninäytteenottoa. Kaikki nämä tutkimukset suoritetaan lumipeitteisen maan aikana.

2015

Tutkimuksiin kuuluu timanttikairausta, geofysikaalisia mittauksia sekä pohjamooreeninäytteenottoa. Tutkimusten laajuus ja sijainti määräytyvät aikaisempien vuosien työn tuloksista.

2016

Työt määräytyvät aiempien vuosien työn tuloksista.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Sodankylän kunta

Valtaus sijaitsee Kevitsan kaivospiirin länsipuolella. Alueella on voimassa Lokka – Koitelainen – Kevitsa yleiskaava. Yleiskaavassa alue on merkitty EO-merkinnällä maankamaran ainesten ottoalueeksi (kaivostoimintaan ja maa-ainesten ottoon tarkoitettu alue).

Kaivoslain 6 §:n 8 kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa ilman erityistä syytä asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvästä pätevästä syystä.

Kunnalla ei ole huomauttamista valtauksesta. Kunnalta on haettu lausuntoa ko. valtausalueelle myös kaivospiirin apualueesta. Kunta jättää asian kaivosviranomaisen ratkaistavaksi.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Ympäristöhallinnon Eliölajit -tietojärjestelmän mukaan (tilanne 25.10.2010) valtausalueilla ei ole tiedossa olevia uhanalaisten kasvi- tai sammallajien esiintymiä. Valtausalueiden välittömässä läheisyydessä ei sijaitse perustettuja suojelualueita eikä suojeluohjelmiin kuuluvia alueita. Valtausalueet eivät sijaitse vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla.

ELY-keskus toteaa, että mikäli valtausoikeus myönnetään, kaikessa toiminnassa tulee välttää turmelemasta alueen luontoa enempää kuin tutkimusten tekemiseksi on välttämätöntä. Tutkimusten jälkeen maastoon jätetyt jäljet tulee entisöidä mahdollisimman hyvin. Alueen jälkihoitoa ja maisemointia koskeviin lupamääräyksiin tulee erityisesti kiinnittää huomiota.

Orajärven paliskunta

Oraniemen paliskunta ei vastusta valtaushakemuksia, mutta paliskunta edellyttää mahdollisten porotaloudelle aiheutuvien haittojen täysimääräistä korvausta. Valtauksat sijaitsevat poronhoidon kannalta tärkeillä paikoilla.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Metsähallitus

Metsähallitus pitää tärkeänä, että valtausalueiden tutkimustoiminnassa otetaan huomioon alueiden maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot mahdollisimman hyvin. Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista, huomioon otettavista kohteista löytyy esim. Suomen ympäristökeskuksen uhanalaisrekisteristä ja Museoviraston muinaismuistorekisteristä. Koska näistä virallisista rekistereistä ei löydy kaikkia Metsähallituksen mailla sijaitsevia luonto- ja kulttuurikohdetietoja, Metsähallitus edellyttää, että kaivosyhtiön tulee olla yhteydessä myös suoraan Metsähallitukseen. Samassa yhteydessä voidaan yhteisesti käydä läpi kaivosyhtiön laatima tutkimussuunnitelma ja näin yksityiskohtaisesti varmistaa, että metsälain 10 §:n, luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain määrittelemät arvokkaat luonto- ja kulttuurikohteet

säilyvät mahdollisimman hyvin. Vähimmäisedellytys on, että toimijana on tieto olemassa olevista kohteista ja lisäksi kyky tunnistaa mahdolliset uudet kohteet maastossa.

Valtausalueelta on löytynyt muinaismuistoesiintymänä mm. pyyntikuoppia karttaliitteen mukaisesta paikasta. Esiintyviä tutkivan tutkijan mielestä alueelta hyvin todennäköisesti löytyy muitakin vastaavia esiintymiä, joten mikäli valtaus myönnetään tämä tulee ottaa huomioon alueella toimittaessa.

Pienvesistöt ja luontokohteet

Valtausalueella virtaa Mataraoja sivupuroineen, joka laskee Kitisen joen pääomaan. Lisäksi valtausalueella 1-2 sijaitsee Iso Vaiskonlampi. Toimintaa näillä alueilla tulee välttää sekä vesiensuojelullisista, että maisemallisista syistä. Lisäksi on tärkeää, että alueen lähiympäristöt säilyvät mahdollisimman luonnonmukaisessa tilassa.

Mikäli tutkimustöiden yhteydessä on tarvetta poistaa puita tai käyttää Metsähallituksen tieverkostoa, tulee toimijan olla ennakkoon yhteydessä Metsähallituksen Sodankylän metsätiimin ja sopia toimenpiteistä, joilla tiestö-, puusto- ja taimikkovahingot pyritään ehkäisemään tai mikäli vahinkoja on odotettavissa, sopia etukäteen korvauseriaatteista.

Turvallisuuden parantaminen

Mikäli tutkimusalueella suoritetaan sellaisia syväkairauksia, joista kairauksien jälkeen jää maastoon pysyvästi maanpäällisiä metallisia tai muovisia maaputkia, Metsähallitus edellyttää, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan.

Vähän lumen aikana putket ovat vaarallisia mm. moottorikelkkailijoille. Maanpäällisistä putkista voi aiheutua vahinkoja myös metsäkoneille ja muille maastoajoneuvoille. Esimerkiksi metsäkoneiden renkaat rikkoontuvat osuessaan maaputkien päihin. Edellä mainitulla toimenpiteellä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään materiaalivahinkoja. Metsähallitus katsoo, että valtaaja on kaikilta osin vastuussa näistä vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

Mikäli tutkimuksien aikana valtausalueelle tehdään tutkimuskuoppia, tulee toimijan huolehtia siitä, että ne peitetään välittömästi niiden käytyä tarpeettomiksi. Syvät tutkimuskuopat tulee ympäröidä näkyvästi esim. värillisillä nauhoilla. Tällä toimenpiteellä ehkäistään eläimien (mm. porot) putoamista näihin kuoppiin. Samoin merkinnöillä torjutaan myös mönkijöillä, moottorikeikoilla tai muilla vastaavilla kulkuneuvoilla valtausalueilla liikkuville aiheutuvat vaaratilanteet.

Metsähallituksen oman toiminnan vaatimukset

Metsähallitus korostaa, että tässä lausunnossa esitetyt ympäristönäkökohdat ovat sellaisia, jotka Metsähallitus ottaa itsekkin huomioon omassa toiminnassaan. Metsähallitus on sitoutunut näihin periaatteisiin lakisääteisen veloitteen lisäksi mm. omassa sertifioidussa ympäristö- ja laatujärjestelmässään. Näin ollen Metsähallitus ei edellytä valtausoikeuden hakijalta enempää, kuin mitä Metsähallitus vaatii omalta toiminnaltaan.

Hakijan vastine

Hakijalta ei ole pyydetty vastinetta.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (503/1965) 4 §:n 1 momentin mukaan sen, joka haluaa käyttää kaivoslain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 6 §:n 2 kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei ole 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisenä ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain 22 § täydentää kaivoslain 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa säädetyt edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus kaivoslain 3 luvussa säädetyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset

Kaivoslain (503/1965) 71 §:n 2 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 4, 9, 39, 42, 47–49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Ympäristönsuojeluun liittyvät näkökohdat

Valtausoikeudesta päätettäessä huomioidaan pääasiassa kaivoslaki ja sen nojalla suoraan sovellettavaksi tuleva lainsäädäntö, erityisesti luonnonsuojelulain säännökset.

Ympäristönsuojelulaki ja vesilaki – lukuun ottamatta vesiluontotyyppien suojelua koskevia säännöksiä – eivät tule välittömästi sovellettavaksi valtausoikeuden myöntämisen edellytyksiä harkittaessa. Valtausta koskevassa kaivoslain mukaisessa päätöksessä ei voida myöntää poikkeuksia tai ratkaista muuta lainsäädäntöä laajemmin ympäristönsuojelua tai vesien suojeluun liittyviä seikkoja.

Maaperän pilaamiskielto, pohjaveden pilaamiskielto tai vesilain 1 luvun 18 §:n pohjaveden muuttamiskielto ovat voimassa ja niitä on mainituissa laeissa määritetyin tavoin noudatettava kaivosviranomaisen päätöksessä tarkoitettua tutkimustyötä tehtäessä.

Kaivoslain mukaisen malminetsinnän on katsottava olevan vaikutuksiltaan sellaista, ettei siitä voida katsoa aiheutuvan vaaraa tutkimusalueen maaperälle tai pohjavedelle. Tukes on kuitenkin antanut päätöksessä eräitä lupamääräyksiä, jotka rajaavat toiminnan vaikutuksia tai kieltävät sellaisen toiminnan, jonka voitaisiin arvioida aiheuttavan lainsäädännössä kielletyiksi katsottavia vaikutuksia.

Kaivoskivennäisiä koskeva otaksuma

Kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin 4 kohdan (1625/1992) mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava, mitä kaivoskivennäisiä hakija otaksuu alueella olevan ja mihin otaksunta perustuu sekä perustelut tarpeellisten tutkimusten arvioidusta määrästä ja laadusta.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain edellyttämä vaatimus kaivoskivennäisten otaksumasta ei kuitenkaan tarkoita sitä, että esiintymän tulisi olla paikallistettu ja osoitettavissa. Tässä päätöksessä käsiteltävä hakemus tarkoittaa lupahakemusta malminetsintää koskevaan tutkimustyöhön, jonka kuluessa alueen malmivarat ja niiden hyödynnettävyys selvitetään.

Hakijan esittämää otaksuntaa kaivoskivennäisistä sekä selvitystä siitä, mihin otaksunta perustuu, voidaan pitää riittävänä. Ottaen huomioon hakijan esittämän otaksunnan tueksi alueen yleinen geologinen tieto, ja alueen aikaisemmat tutkimukset, otaksuntaa voidaan pitää riittävänä.

Kaavoitustilanne

Kaivoslain (503/1965) 6 §:n 1 momentin 8 kohdan (1102/2000) mukaan valtausta ei saa suorittaa (valtauksen esteet) ilman erityistä syytä asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvästä pätevistä syyistä.

Muun ohella mainitun lainkohdan lisäämistä kaivoslakiin koskevan hallituksen esityksen laiksi kaivoslain muuttamisesta (HE 148/2000 vp) yleisperustelujen mukaan lainmuutoksella parannettaisiin kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa maankäytön suunnitteluun.

Haetut valtausalueet ovat Lokka – Koitelainen – Kevitsa yleiskaavan alueella. Yleiskaavassa alue on merkitty EO-merkinnällä, maankamaran ainesten ottoalueeksi (kaivostoimintaan ja maa-ainesten ottoon tarkoitettu alue).

Sodankylän kunta ei vastustanut valtausoikeuden suorittamista, joten valtaukselle ei ole kaivoslain 6 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaista estettä.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa kolme (3) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Kun otetaan huomioon hakijan esittämässä tutkimussuunnitelmassa esitettyjen tutkimustoimenpiteiden laatu ja tutkittavan kohteen koko, sekä se seikka, että Kevitsan alueilla on aiemmin tehty laajasti tutkimuksia, on 3 vuoden voimassaoloaika pidettävä riittävänä malmipotentialisuuden selvittämiseen.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaoloajalle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään.

Alueen maankäytöllisen tilanteen tarkastelu

Hakemuksen kohteena olevat valtausalueet ovat alueen kaivostoiminnan kannalta keskeisellä paikalla. Kaivosviranomaisen katsoo, että kohteen malmipotentialin selvittämisen velvollisuus on hakijalla edellä mainitun valtausajan puitteissa.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 24§:n mukaan Valtion viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, edistää niiden toteuttamista ja arvioida toimenpiteidensä vaikutuksia aluerakenteen ja alueiden käytön kannalta.

Kaivoslain (503/1965) muutossäädöksen 15.12.2000/1102 Hallituksen esityksen laiksi kaivoslain muuttamisesta (HE 148/2000 vp) yleisperustelujen mukaan, lainmuutoksella parannettaisiin kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa maankäytön suunnitteluun. Perusteluissa todetaan myös seuraavasti: "Uuden maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa kaavajärjestelmässä ja kaavojen sisältöä koskevissa säännöksissä on eri tavoin otettu huomioon myös kaivostoiminnan tarpeet osana elinkeinoelämää. Lain 5 §:ssä määritellään kaikelle alueiden käytön suunnittelulle yhteiset tavoitteet. Säännöksen mukaan alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on muun muassa edistää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Kaivosviranomaisen toteaa, että valtaushakemusten kohteena olevat alueet täyttävät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteiden kriteerit, koska alue on huomioitu Pohjois-Lapin maakuntakaavassa, ja Lokka – Koitelainen – Kevitsa yleiskaavassa alue on merkitty EO-merkinnällä maankamaran ainesten otto-alueeksi (kaivostoimintaan ja maa-ainesten ottoon tarkoitettu alue). Näin ollen kaivosviranomaisen näkee perusteltuna sen, että kohteen malmipotentialisuus selvitetään ensitilassa.

- Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12 §:n rajoite käyttää hyväksi valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä.

- Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritetusta ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179 §:n mukaisesti.

- Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan kannalta kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on keskeinen oikeussuojan kannalta. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvästä ja ohimenevästä vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 §.

- Valtaajan on ilmoitettava alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

Perustelut: Poronhoitolain (848/1990) 2 §:n 2 momentin nojalla laissa tarkoitettulla poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Tämän päätöksen mahdollistamassa tutkimustyössä ei voida katsoa käytettävän maata sillä tavoin, että siitä aiheutuu poronhoitolain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla huomattavaa haittaa poronhoidolle. Jotta kuitenkin paliskunta voisi tuoda valtaajan tietoon tarpeelliset poronhoitoon liittyvät seikat sekä toisaalta tarkkailla tutkimustoi-

menpiteistä poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja, liitetään päätökseen valtaajalle määräys antaa paliskunnalle tieto tutkimusten aikataulusta ja alueiden käytöstä.

6. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Ensimmäinen selvitys on toimitettava viimeistään vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Lisäksi ilmoitus on tehtävä asianomaiselle paliskunnalle.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti.

8. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti.

9. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain 12 §:n nojalla valtaajan tulee huolehtia jätteen hyödyntämisestä tai käsittelyn järjestämisestä sekä noudattaa, mitä jätelain 15 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 19 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty jättämästä ympäristöön roskaa, likaa tai käytöstä poistettua laitetta tai muuta esinettä siten, että voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisyyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä taikka niihin rinnastettavaa muuta vaaraa tai haittaa.

10. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tullaan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten

kuin kaivoslain (503/1965) 12 §:n 2 momentti edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa.

11. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomaisen voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus, ennen kuin valtaaja ryhtyy 12 §:ssä sallittuihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpien toimenpiteiden osalta. Tällä varmistetaan, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetun lain 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

12. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat velvoitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lupamääräyksellä 4 asetetaan valtaajan velvoitteeksi ilmoittaa alueen omistajalle tai haltijalle tutkimustöistä ja muusta alueiden käytöstä hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista.

Omistajalla tai haltijalla on tällöin mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöitä.

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan, että

- Lupamääräyksellä 5 asetetaan valtaajan velvoitteeksi ilmoittaa alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

- Metsähallituksen lausunnossa mainitun, valtausalueiden lähellä sijaitsevan pyyntikuopan osalta ei anneta erillistä lupamääräystä, vaan lupamääräyksen 12 viittausmuun lainsäädännön noudattamisvelvollisuuteen katsotaan riittäväksi. Tutkimustöistä ilmoittaessaan (lupamääräys 4) valtaajan on myös mahdollista varmistaa Metsähallitukselta pyyntikuopan sijainti.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä. Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki 17.9.1965/503
Kaivoslaki 10.6.2011/621
Kaivosasetus 17.12.1965/663
Luonnonsuojelulaki 20.12.1996/1096
Hallintolaki 6.6.2003/434
Poronhoitolaki 14.9.1990/848
Muinaismuistolaki 17.6.1963/295
Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **30.3.2012**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Rovaniemen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Valtakatu 17, 96200 Rovaniemi

postiosoite: PL 8112, 96101 Rovaniemi

puhelin: 010 36 42900

telekopio: 010 36 42995

sähköposti: rovaniemi.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Alkula Lyyli Onerva

Harju Antti Tapani

Harju Erkki Juhani

Harju Jorma Sakari

Harju Jyrki Timo

Harju Lea Kaarina

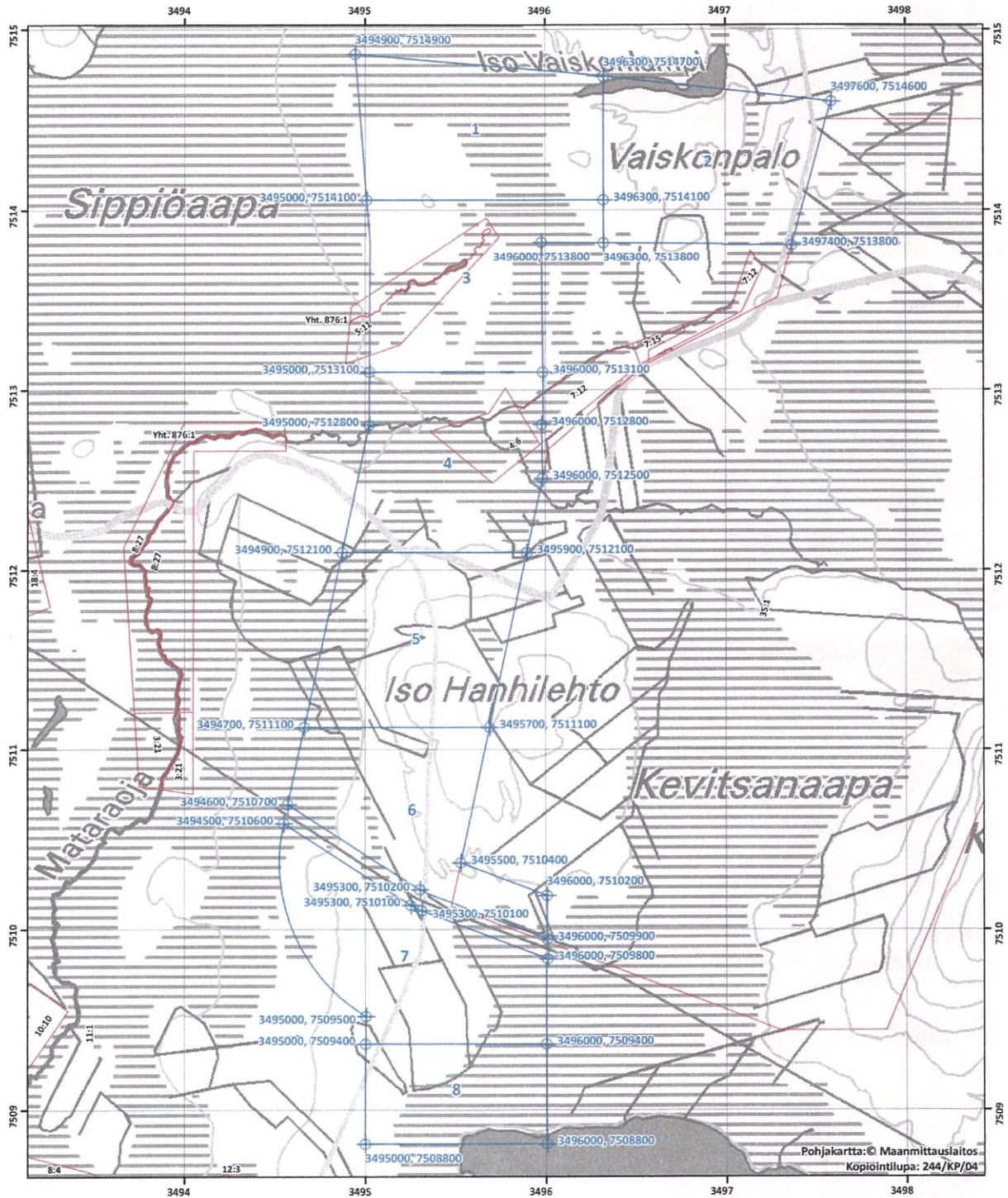
Kemijoki Oy

Kevitsa Mining Oy

Metsähallitus

Paakkola Matti Kullervo oikeudenomistajat

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

VALTAUS: Vaisko 1-8
 KOKONAISPINTA-ALA: 7,42 km²
 KARTTALEHTI: 3714
 MITTAKAAVA: 1:20 000

9.12.2009
 07502150296_VARVAL.mxd